

ZAKLJUČCI SA KONFERENCIJE „LOKALNI IZBORI 2012 – ANALIZA IZBORNOG PROCESA“

1. Izbornim zakonom BiH potrebno je regulirati:

- održavanje izvanrednih izbora,

Poglavljem 14. Izbornog zakona BiH regulirani su ponovni, odgođeni i prijevremeni izbori, dok izvanredni izbori uopće nisu regulirani, a postoji potreba i za tim vidom izbora.

- da predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora iz svojih evidencija imenuje OIP/GIP,

Člankom 2.13 Izbornog zakona BiH propisano je da općinsko/gradsko izborno povjerenstvo imenuje i obučava članove biračkog odbora i odgovorno je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i u općinskim/gradskim centrima za brojanje. S tim u svezi, općinsko/gradsko izborno povjerenstvo treba imenovati najodgovornijeg člana biračkog odbora za predsjednika, čime se u dobroj mjeri profesionalizira njegov rad. Praksa je pokazala da pravo političkih subjekata na sudjelovanje u postupku ždrijebanja i imenovanja za članove biračkih odbora nerijetko bude zloupotrijebljeno (ustupanjem toga prava drugom političkom subjektu).

- glasači koji glasuju putem mobilnog tima da glasuju nepotvrđenim glasačkim listićem,

Personalizacijom podataka moguće je utvrditi koji glasački listić pripada biraču koji ima pravo glasovati putem mobilnog tima, a ostatak glasačkih listića bio bi nevalidan. Naime, dosad, ukoliko je utvrđeno da je u glasačkoj kutiji bilo više glasačkih listića od broja potpisa na dopunskom biračkom popisu, zbog nemogućnosti da se utvrdi koji birač nema pravo glasovati putem mobilnog tima, nevalidnim su proglašavani svi glasački listići.

- mogućnost korištenja informacijske tehnologije u izbornom procesu,

Elektronsko glasovanje, kao suvremeni oblik glasovanja, umnogome bi spriječilo izborne manipulacije koje se nerijetko događaju tijekom glasovanja, a naročito nakon zatvaranja biračkog mjesta (prebrojavanjem glasačkih listića i unosom izbornih rezultata).

- zaštitu izbornog prava (podnošenje prigovora i žalbi) regulirati na način da se izbjegne trostupanjski postupak,

Potrebno je redefinirati cjelokupno poglavlje 6 – Zaštita izbornog prava.

- propisati sankcije za političke subjekte koji ne dostavljaju postizborna financijska izvješća,

Izbornim zakonom BiH propisan je maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje troškova izborne kampanje, za sve razine vlasti, kao i obveza političke stranke i neovisnog kandidata da Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesu financijsko izvješće za razdoblje koje počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH. Izbornim zakonom BiH nije propisana sankcija u slučaju neizvršenja obveze dostavljanja financijskog izvješća.

-precizirati odredbe koje se odnose na procentualnu zastupljenost manje zastupljenog spola u izornoj administraciji i na kandidacijskim listama,

Odredbe o ravnopravnoj zastupljenosti spolova propisane su Zakonom o izmjeni i dopuni Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 18/13), no iste su neprovođive prigodom imenovanja članova izbornog povjerenstva, biračkog odbora i sačinjavanja kandidacijskih listi.

2. *Potrebno je donijeti poseban zakon o provedbi lokalnih izbora u BiH*

Člankom 1.1. Izbornog zakona BiH propisano je da se tim zakonom uređuje izbor članova i izaslanika Parlamentarne skupštine BiH i članova Predsjedništva BiH, te utvrđuju principi koji važe za izbore na svim razinama vlasti u BiH. Izbornim zakonom Republike Srpske propisano je da se izbor lokalnih tijela (odbornika u skupštine općina) vrši sukladno odredbama Izbornog zakona BiH, dok je izbor i opoziv načelnika općine precizno reguliran.

U Federaciji BiH je reguliran samo izbor i opoziv načelnika Zakonom o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine.

3. *Potrebno je donijeti Zakon o političkim strankama u BiH.*

Zakon o političkim strankama u cijelosti bi riješio registriranje političkih stranaka pod istim uvjetima i s jedinstvenim registrom političkih stranaka, što bi umnogome olakšalo provedbu Izbornog zakona BiH i otklonilo dosadašnje nejasnoće u pogledu ovjere političkih stranaka za sudjelovanje na izborima.

4. *Zakonom o financiranju političkih stranaka trebalo bi regulirati:*

-da politički subjekti svoje poslovanje obavljaju putem jednog računa (jedinствени račun za financiranje političkih stranaka – trezorsko poslovanje),

Vršenje poslovanja putem jednog računa je jedini način da se uvede potpuni uvid u transparentnost prihoda i rashoda koje političke stranke ostvaruju, i time i rad kontrolnih tijela učini efikasnijim.

-financiranje političkih subjekata iz proračuna svih razina vlasti urediti na jedinstven način.

(jedinствена pravila financiranja na svim razinama jamče pravi uvid u iznos proračunskog novca koji se distribuira političkim subjektima na svakoj razini vlasti).

5. Putem medija informirati birače o radu izborne administracije, o poslovima i realizaciji istih.

Obzirom na značaj poslova koji su povjereni općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima (imenovanje biračkih odbora, rad centara za birački popis, akreditiranje promatrača, izborni dan i dr.), potrebno je javnost kontinuirano izvješćivati o radu izbornih povjerenstava, osobito u izbornom razdoblju.

6. Na svakoj narednoj konferenciji izborne administracije obvezno razmatrati izvješće o realizaciji zaključaka sa prethodne konferencije.

Na ovaj način se analizira provedba prethodno donesenih zaključaka i stvara mogućnost objektivnijeg odnosa prema novim obvezama i sugestijama koje su upućuju tijelima nadležnim za postupanje po donesenim zaključcima.